

EL VIAJANTE (Sisa Mestres Llamado Solfa)

Text: ORIOL CORTACANS / Fotos: MARC VILA

"Ni Pujol ni Maragall no són galàctics"

El Viajante és Jaume Sisa (Barcelona, 1948), però també és Ricardo Solfa, Ventura Mestres i Armando Llamado. Aquesta mena de Pessoa generós, que malgrat ell mateix té una cara, assegura que en Sisa podria tornar a compondre.

El Viajante és com el professor Tornassol, però de veritat, no la versió edulcorada d'Hergé. Darrere unes espirals hipnòtiques que li fan d'ulleres, esgrana la seva concepció del món als qui el volen escoltar. Com a Viajante, i com a Sisa, darrerament ha actuat en alguns escenaris catalans. Les cançons més aclamades del Viajante són les d'en Sisa, però de moment aguanta. Li agradaria de ficar-se a l'estudi, però li fa una mena de mandra barrejada amb basarda. A l'agència no em posen dificultats per a entrevistar en Sisa, així que m'hi llanço.

—Va anar bé l'actuació al Mercat de Música Viva de Vic?

—Sí..., escolta tu, a qui fas l'entrevista?

—A en Jaume Sisa.

—Ah..., en Jaume Sisa no fa entrevistes. Jo sóc el Viajante. Veuràs, en Sisa va sortir fa poc només a la revista Enderock, però perquè era una cosa especial amb en Pau Riba, però jo sóc el Viajante...

—Vostè és el Viajante?

—Bé, ho sóc tot, però...

—Però qui està despert és el Viajante?

—Diguem que qui actua és el Viajante. És una espècie de metàfora tautològica que es mossega la cua.

El Viajante engloba totes les personalitats, i Sisa només n'és una. Però, a mi, de qui m'interessa parlar és del Viajante.

—Tants personatges no li creen esquizofrènia?

—Sí.

—I la porta bé?

—M'hi he acostumat tant que ja em sembla normal.

És com els drogoaddictes o els alcohòlics, que ja s'hi han acostumat i els sembla que l'estat en que es troben és l'estat natural. El Viajante és com una mena d'alliberació perquè no necessita ser ningú. Per no tenir no té ni nom. No té biografia, ni família, ni ideologia ni religió, ni se sap d'on ve ni on va. Tant de bo que no tingués ni cara! És un ésser tan lliure i innocent com es pot ser. Un transciudadà.

—El Viajante creu que Sisa encara se sent galàctic?

—Sí.

—Què és un cantant galàctic?

—En Sisa. La seva manera de pensar i de fer, la seva estètica.

—Un dels seus personatges porta el seu nom real. No és un hàndicap per a la seva carrera?

—Crea una confusió bastant gran de la qual sóc víctima, i em costa d'explicar-ho i d'entendre-m'ho.

—El Viajante té preferències pels artistes que encarna?

—No, els estima tots igual i fa les cançons de tots. És un pare generós i deixa que cadascú faci la seva.

—És més important el personatge que no el repertori?

—No, són coses diferents. El repertori potser és secundari, veritat; la cosa més important és l'actitud.

—És una mica un paràsit?

—Sí, viu dels altres, naturalment.

Viu més d'en Sisa, després de Ricardo Solfa i després dels altres.

—Diu que per conèixer una ciutat cal veure'n el mercat, el barri xinès i la catedral. Vostè per on comença?

—...Potser pel mercat, per allò de l'ofici de viatjant, que té la doble accepció de viatjant-representant, que en realitat és algú que representa, que és, però no és.

"Tinc notícies que en Sisa fa coses, que escriu, però no sé pas què pensa fer. Potser tornarà a fer cançons."

"El Viajante no té biografia, ni família, ni ideologia. Tant de bo que no tingués ni cara!"

—Tot plegat una mica com el Zelig de Woody Allen, que adopta la personalitat que més li convé?

—No és exactament això, perquè el Zelig era un home que tenia moltes personalitats, però successives, i el Viajante les té alhora, que és molt més complicat.

—Per què?

—És que el temps pesa molt. La quarta dimensió és el temps, que defineix la naturalesa de l'aventura del Viajante, perquè en el temps s'ajunten totes les personalitats. Això no vol dir que Sisa i Ricardo Solfa puguin actuar per la seva banda. Aleshores potser el Viajante desapareixeria.

—I podria ser substituït per un altre?

—Sí, ningú no sap què passarà, és com la borsa.

—Sigui on sigui, ara seria un bon moment perquè en Sisa fes una cançó com a "Cantautor català"?

—Home, en Sisa pot... De fet, tinc notícies que ho fa, que escriu; ara bé, no sé què pensa fer.

—Podria ser, doncs, que Sisa tornés a fer cançons?

—Potser sí.

—Com és que s'ha estat tant de temps sense fer res?

—Es va penjar. De cop es va trobar molt jove i amb la sensació que ja havia fet tot el que havia de fer, i aleshores es va retirar. I ara té la sensació que..., encara que hagin passat uns quants anys no passa res, que tot continua més o menys com era. En Sisa va ser víctima d'una il·lusió del temps, va ser transportat a la quarta dimensió, al temps en estat pur. I això és la immobilitat eterna en realitat. Va quedar immòbil i encara hi està. Ara ha tornat a sortir amb aquest espectacle que fa amb en Pau Riba, *Actors Gramàtics*. Li agrada molt i ho manté en marxa. A València no hi hem anat i ens agradaria molt d'anar-hi.

—En una entrevista recent es referia a la Comunitat Galàctica Catalana. Què la diferencia de la Catalunya actual?

—Aquesta és una era que no té temps i no se sap quan arribarà, però Catalunya és un país molt preparat per assumir l'era galàctica, perquè és un país contradictori, esquizofrènic, ric, amb tradicions enfrontades, un país on es fan bolets, té tradició d'alquimistes...

—Però hi ha moltes coses d'aquestes que avui ja s'han oblidat...

—Però això no vol dir pas que no existeixin. Els bolets, si no en saps no els veus. Són una simbologia perfecta.

—Com és que tothom li fa preguntes de política?

—No ho sé, perquè jo no m'hi he dedicat ni m'he manifestat mai públicament amb intencions polítiques. En tota aquesta família, excepte el Viajante, cadascú té una filiació política diferent. En Sisa és àcrata, en Ricardo Solfa és social-demòcrata, en Ventura Mestre, liberal i l'Armando és republicà a l'antiga.

—Ha dit que Pujol ensorra Catalunya, per què?

—És veritat, això del nacionalisme ha fet molt de mal. I crec que, en el fons, la gent es molesta molt amb aquesta tossuderia de voler-ho catalanitzar tot per collons. De totes maneres el Viajante no és nacionalista, això el transcendeix. En Sisa sí que és un antinacionalista declarat.

—I si en política hi hagués un canvi, creu que per a en Sisa les coses millorarien?

—Home, ara es diu que a Catalunya les coses poden canviar, si puja en Maragall... però no ho sé. Segurament que canviarà l'ambient, el perfum, però no sé fins a quin punt canviaran les formes. El missatge profund serà un altre, però tampoc no pot ser tan diferent, perquè aquí ja hi ha una pulsio nacionalista una mica difusa que el pujolisme l'únic que fa és exagerar i manifestar visiblement. Però Maragall també haurà de pactar amb les classes mitjanes que s'han ecarxofat a

l'ombra del pujolisme.

—Qui és més galàctic, en Maragall o en Pujol?

—En Pujol és una bèstia en el sentit de monstre, és un polític d'una gran talla, per això no pot ser galàctic; i Maragall tampoc no és galàctic. No hi ha cap polític galàctic.

—Si ho fossin ja no foren polítics?

—Segurament... Bé, en Frank Zappa es va presentar una vegada a les eleccions de president dels EUA i va obtenir vint mil o trenta mil vots. El món galàctic és una forma d'entendre la vida; el que passa és que demana anys d'estudi, de vivències i d'anar sintetitzant la història.

—I encara és vàlid avui dia?

—Sí, sí, totalment. És un projecte intemporal que no té una incardinació històrica.

—Però busca el benestar de les persones?

—És un projecte que només podria

portar beneficis, si arriba a ser assumit per la societat. Per exemple, el nacionalisme quedaria diluït, el racisme, el capitalisme... En el benentès que això es pogués posar a la pràctica, que no és fàcil, beuria de les fonts de l'autogestió, de les cooperatives o de les associacions llibertàries, però també tindria un caire, si no místic, sí comunitari, en el sentit dels falansteris de Fourier, com una espècie de monestir laic.

—Això s'assembla més aviat a una secta...

—No, no. Això ja s'explicarà algun dia. No hi ha pressa. Precisament l'ésser galàctic no té pressa perquè sap que el temps no compta.

—Però sí la vida de les persones.

—La vida de les persones no té importància. És a dir, un dels principis de la filosofia galàctica és que l'única cosa important de la vida és la vida de les persones i, d'una altra banda, l'única que no en té gens és la vida de les persones. És a dir, que es mou sempre entre

"Ara es diu que a Catalunya les coses poden canviar, si puja Maragall..., però no ho sé. Segurament que canviarà l'ambient, però no sé fins a quin punt. Maragall també haurà de pactar amb les classes mitjanes."

els extrems per aconseguir una visió des del centre de la realitat. Però des del centre de la realitat per abastar fins l'últim extrem de la realitat. Això no té res a veure amb el centrisme com a ideologia política ni amb Confuci. La filosofia galàctica és una manera d'entendre el món: si tu assumeixes totes les realitats potencials de l'existència és com si et situessis en un centre, ni físic ni geogràfic..., com el del Viajante, un centre mòbil. Així com el marxisme ensenya que les contradiccions són la font de la història, en la filosofia galàctica les contradiccions només són petits accidents. La història no es mou perquè ja és feta, abans i després.

—*És dels qui creuen en la fi de la història?*

—No és això; és que la història no ha començat mai. La història és una enganyifa.

—*Només hi ha present?*

—Sí, però tampoc no s'ha de confondre això amb el budisme zen, que diu que només hi ha present. Espero que algun dia ho pugui explicar més bé.

—*El Viajante podria assumir un caràcter com el d'en Pau Riba?*

—No, perquè dins la multiplicitat i l'esquizofrènia és coherent amb un codi intern molt estricte. No hi cap pas tothom.

—*En Pau Riba, el seu company artístic i amic, assegura que la societat és marciana, vostè també?*

—Si el Pau diu això, el Viajante pensa que no hi ha marcià, que és una altra enganyifa. L'ésser humà és tan complicat, tan difícil i tan rar, que qualsevol marcià seria un tipus vulgar al costat seu. A més, hi ha un error, Mart, el que se'n diu Mart, és la Terra, i el que se'n diu la Terra és Mart, i aleshores els marcià som nosaltres.

—*Actualment en Sisa actua sovint amb en Pau Riba. S'ha rehabilitat, potser?*

—Pse..., es veu que, a l'home, ara que ha fet els cinquanta li ha agafat una cosa de dir: "ja que sóc gran,

—**L'únic dels seus personatges que ha fet cinquanta anys és en Sisa. A aquesta edat ja torna de tot?**

—**Noo!, ja li agradaria.**

—**I a què es dedica?**

—**Viu de renda. Va guanyar uns diners en l'època que va tenir èxit, va estalviar a la Caixa i ha anat vivint modestament. Vivia en una residència de la tercera edat a Mataró; és a dir, poca despesa.**

ser jove, quan ja no ho ets i saps que no tornaràs a ser-ho i que la vida és una merda i que res no té sentit i que tothom és idiota, i que tu no et suportes. Aleshores val la pena, ser jove.

—*Però els temps no acompanyen gaire per a ser jove als cinquanta anys...*

—La societat no acompanya mai, la societat sempre és una merda, ara, abans i després i quan vulguis. Això que diuen: "és que aquests temps...", i una merda aquests temps! I els d'abans? Com si abans haguéssim lligat els gossos amb llonganisses. Si abans la gent passava més gana que no pas ara..., res, home! De la societat, no te n'has de fiar mai. La societat és una cosa emmotlladissa que va canviant segons les modes, les èpoques, els gustos i els valors imperants.

—*Per cert, què vol que posi Sisa o el Viajante?*

—*Posa-hi el que vulguis.*

vull tornar a ser jove". I això és la cosa més bonica. Perquè el que és bonic de ser jove no és tenir vint anys; tothom els té i a més de franc; és la cosa més vulgar que hi ha. El que té de bo la vida és ser jove a cinquanta anys. Aquí hi ha el mèrit, la ciència, l'art i tot.

—*És difícil?*

—Sí. Al Viajante, és l'única cosa que l'interessa: retrobar la innocència i assolir la joventut, que no s'ha de confondre amb l'eterna joventut. Picasso va aconseguir-ho.

—*Però això no és ser una mica ingenu?*

—No, precisament la cosa interessant de ser jove als cinquanta anys és que ja no ets ingenu. Als vint anys, com que no saps res, t'ho creus tot, i només tens una il·lusió, i un cor i uns somnis i no tens res més.

—*I al cinquanta, encara queda il·lusió?*

—Als cinquanta ja no queda res. Ets un amargat, un fill de puta, un ressentit, estàs fet una merda i et vols morir. I és precisament, quan arribes en aquest punt que val la pena de ser jove.

—*Perquè, si no, malament rai...*

—Sí, exacte. Val la pena,

